

foto : Láďa Řezáč

Patron

INFORMACE PŘÁTEL
DROBNÝCH PAMÁTEK
JIZERSKÝCH HOR

1 / 2004

ROČNÍK 15

VÝPRAVA K PAMĚTNÍ TABULCE EMILA NOVÁKA

se koná v pondělí, 12. dubna 2004.

Bližší informace o plánované akci všem zájemcům podá Herbert Endler, nebo jsou k získání na internetu.

POZVÁNKA NA VÝROČNÍ SCHŮZI

„Spolku Patron“ a všech zájemců o pamětní místa v Jizerských horách, která se koná v sobotu, 17. dubna 2004 v 10.⁰⁰ hodin v ubytovně oddílu Tatran Jablonec, v Jungmannově ulici.

„Na schůzce bude dán dostatečný prostor pro vzájemnou výměnu nových poznatků, zkušeností, prezentaci zajímavých fotografií, vlastivědné literatury, starých map apod. Vyzýváme proto každého člena spolku, aby si pro tuto příležitost připravil malý příspěvek k obohacení dnešní schůzky spolku.“

JARNÍ VÝLET PRO PATRON

Dne 8. května 2004 zvu všechny přátele historie na malý výlet za pomníčky v okolí Hodkovic nad Mohelkou. Sraz účastníků v 8.30 u nádraží v Hodkovicích n. M.

Odjezd z Frýdlantu 6.²⁴, Tanvaldu 6.²⁷, Jablonce 7.⁰³, Liberce 7.⁴⁴ hodin.

Během cesty navštívíme tato pamětní místa:

- kříž u viaduktu
- svatou Annu
- kříž pod městským lesem
- obrázek Černé matky boží
- svatého Antonína
- letecký pomníček
- kříž na Záskalí
- kříž pod Javorníkem
- Kahligův pomníček
- kříž ve Žďárku
- torzo křížku u Kozí brady

Trasa je dlouhá asi 15 kilometrů. Po skončení výletu lze posedět v místní hospůdce a dát si oběd. Trasu navrhnul a výpravu povede pan Zdeněk Buriánek.

*

CHRIST A HIRT NA HAUMBERGU

Tímto článkem bych se chtěl krátce vrátit k novodobé historii tohoto památného místa. První zmínku objevil Emil Novák v časopise Wanderer im Riesengebirge (Turista v Krkonoších) z března 1904 a druhou z února 1939. Dohodli jsme tedy výpravu a 6. 9. 1980 vyrazili do Flinsbergu. Za pomoci tamních lesníků jsme místo rychle našli a upravili. Pomníčky vešly ve známost a byly hojně navštěvovány. Bohužel při těžbě dřeva byly povaleny a jeden menší dokonce ztracen. Můj přítel Richard Möhwald ze Žitavy, německý pomníčkař, rodák z Velké Jizery, projevil velkou iniciativu při záchraně a obnově tohoto místa. Za aktivní pomoci pana Harbula, lesníka z Flinsbergu a účastníka první výpravy se podařilo najít ztracený kámen a místo upravit. Z obrázku je ale zřejmé, že současné uspořádání kamenů je jiné, než bylo původní. Panu Möhwaldovi a panu Harbulovi ale stejně patří dík za odvedenou práci. Malý odstavec o tomto pomníčku vyšel v prosinci 2003 v německém časopise Iser-Gebirgs-Heimat (Jizerskohorský domov) od již zmiňovaného Richarda Möhwalda a akce je podána jako příklad Česko-německo-polské spolupráce, a to je, myslím dobře, jen houšť!

Dietmar Lauer

Slavný rodák

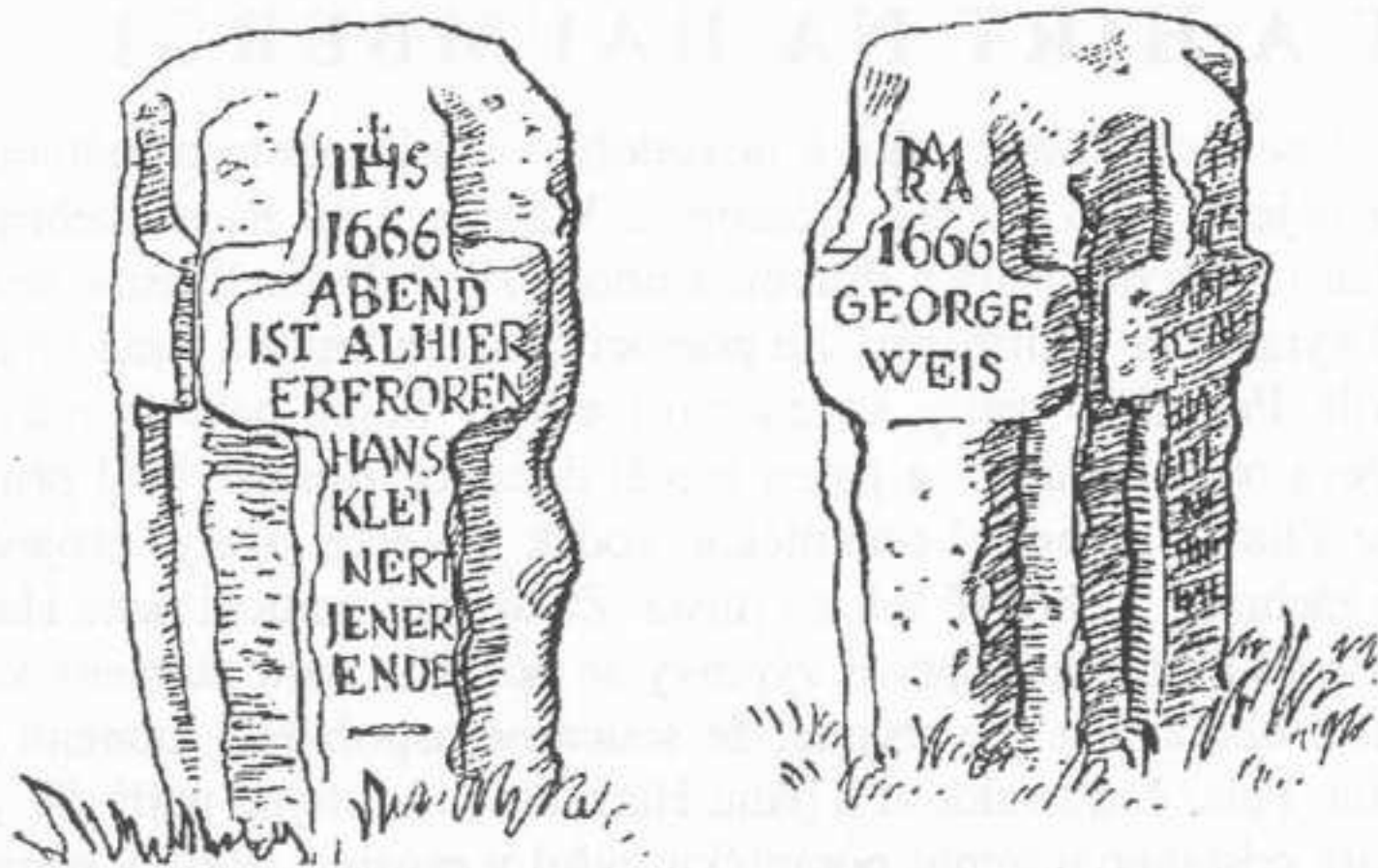
JOSEF V. SCHEYBAL

(31. 12. 1928 - 28. 9. 2001)

**národopisec, historik umění, ilustrátor
a dokumentarista památek**

Co o něm říci nového? Byla již napsána řada článků do novin, do populárních i vědeckých časopisů a u příležitosti výstav bylo řečeno mnoho o významu jeho kreslířského díla. Těch výstav bylo již pětadvacet. Převážně na nich byly instalovány kresby památek té oblasti, v níž se výstava konala; poslední výstavní akce - v Jablonci n.N. u příležitosti nedožitých 75. narozenin - byla zasvěcena vzpomínce na jeho dílo ilustrační.

Členové spolku Patron se věnují především dokumentaci, obnově a údržbě drobných památek na lidi, kteří zahynuli v Jizerských horách při práci v lese, umrzli nebo byli zákeřně zabiti. Obdobné památky pečlivě dokumentoval i J.V. Scheybal, rodák z Kristiánova na Frýdlantsku. Jeho teritorium zájmů bylo ale mnohem větší - Jizerské hory, Český ráj, Mnichovohradištsko, Českodubsko, Pod-

Smírčí kříž z Vrkoslavic u Jablonce, dnes u kostela sv. Anny

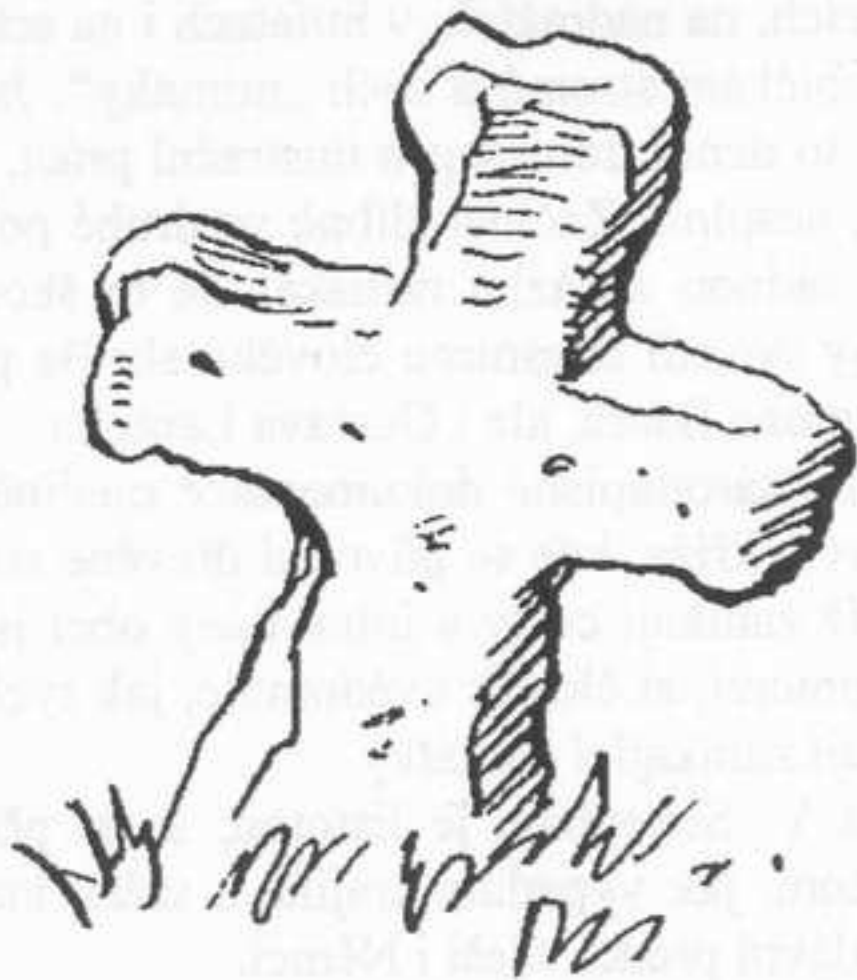
koní, sochy Jana Nepomuckého, které připomínají utonutí dětí a pocestných, kříže na místech, kde byl poutník zasažen bleskem. Jsou to půvabná dílka lidového kamenického umění z dílen obou Zemanů (Jana ze Žernova a Josefa z Tatobit), Ignáce Martince ze Sestroňovic, Františka Prokopa ze Semil, Antonína Suchardy z Nové Paky, i díla prvních vyučenců hořické a vojické kamenické školy. Někdy je původ postavení uveden na podstavci sochy, jindy se příhoda traduje v lidovém podání, existují i zápisy v seznamech soch a křížů, které vedly děkanské úřady od poloviny 19. století. U většiny soch a křížů se ale podnět k pořízení již zjistit nedá.

K těm nejstarším památkám patří tzv. smírčí kříže, stavěné na místech neštěstí, zabití a vražd. Bývaly nízké, hrubě tesané, bez nápisu. Někdy na nich byla zobrazena smrtící zbraň, nejčastěji sekera, nůž nebo meč, ale vyskytují se také hroty šípů, srpy, vidle i nůžky. V Jizerských horách a jejich podhůří takové památky nenajdeme. Jen ke kostelu sv. Anny v Jablonci nad Nisou byl před lety přenesen kříž, postavený v roce 1666 na hranici Jablonce a Vrkoslavic, v místech, kde byl později vybudován pivovar. Na rozdíl od většiny smírčích křížů je opatřen tesaným nápisem. Svědčí o smrti Hanse Kleinerta, který na tom místě zmrzl.

Mezník v Domaslavicích na Českodubsku

krkonoší a všechna místa, která byla později zatopena přehradami nebo měla zaniknout v rámci rozšiřující se těžby hnědého uhlí. Kreslil především pískovcové sochy světců, stavěné na paměť smrti nebo záchrany vozků při svážení dřeva či krocení splašených

Smírčí kříž k kostela sv. Jakuba Většího
v Železném Brodě

Dnes se mladí lidé o tyto upomínky na dávná neštěstí zajímají. Sepisují je a fotografují, píšou o nich články. Nejednou jsou ale za smírčí kříže vydávány i staré mezníky, zejména ty, které vyznačovaly pozemky panských dvorů.

Jak zanikaly staré cesty, mizely i tyto památky. Dodnes se zachoval smírčí kříž, přenesený kdysi ke kostelu sv. Jakuba Většího v Železném Brodě, kříž u Vysokého nad Jizerou, při silnici z Lomnice nad Popelkou k Libuni, u libuňského nádraží a dva nebo tři kříže na Českodubsku.

Josef V. Scheybal tyto památníky kreslil, měřil, soustřeďoval skrovné zmínky v literatuře, prohlížel kroniky a církevní seznamy. Samozřejmě doku-

mentoval také sochy, stavěné obcemi na návších nebo u důležitých cest, morové sloupy, kapličky i kostelíky. To ale byl jen zlomek jeho vědecké a dokumentární práce. Hlavní jeho zájem byl soustředěn na lidovou architekturu. Uvědomoval si, že patří k poslední generaci, která ještě viděla původní selské a chalupnické usedlosti s celým zemědělským provozem, doškové a šindelové střechy, stodoly, stodůlky a seníky, klenuté chlévy, kolny s povozy, sušírny ovoce, rumpálové studně i studánky s pultovými stříškami. Kreslil celky i detaily, konstrukce krovů, lomenice, portály, okna, ale i půdorysy. Dokumentoval rozšíření typu chlévního a komorového, podílel se na vymezení oblasti patrového roubeného domu a oblasti domu hrázděného. V jeho skicách je zachyceno také zemědělské nářadí, pece, židle, lavice a stoly, nádobí a hračky. Tyto kresby jsou často jedinou památkou na zaniklé stavby, na tradiční život vesničanů.

Josefa Scheybala jste mohli spatřit i na lesních a polních cestách, jak kreslí stromy, meze s „hrobkami“ - hromadami kamenů sesbíraných na polích, „panáky“ obilí, skalní útvary a oblaka. Miloval ovocné sady, polovyvrácené staré jabloně, osamělé smrky či borovice. Kreslil paseky s vysokou trávou a křovinami a od sedmdesátých let proměnu tváře Jizerských hor. Desítky a stovky kreseb představují Jizerské hory „usychající“, Jizerské hory odlesněné, nové paseky s mohutnými pařezy, skupiny listnáčů, které přežily, rozježděné cesty i nové nadějně porosty. Zachycoval i pohledy, které se odkryly až po vykácení svahů, zejména na Krkonoše anebo „do kraje“ - na Novopacko a Turnovsko.

Od mládí kreslil lidi a lidičky ve vlcích, na nádražích, v bufetech i na schůzích. Říkal jim „člověčiny“ a rychlým kresbičkám stromů a soch „minutky“. Jsou jich plné skicáky, velikosti pohlednice. Byl to denní trénink pro ilustrační práci, po které tolik toužil. Bohužel, tento sen se mu nesplnil. Začínal slibně ve druhé polovině padesátých let, ale po roce 1961 již žádnou zakázku nezískal. Je to škoda. Erudovaný národopisec a obratný kreslíř by dovedl dnešnímu člověku skvěle přiblížit povídky Karoliny Světlé, Jindřicha Šimona Baara, ale i Gustava Leutelta.

Přesto dílo, které vykonal, je v oboru národopisné dokumentace ojedinělé. Při putování krajinou, z níž se ztrácejí sochy a kříže, kde se původní dřevěné stavby mění na luxusní víkendová obydlí, v níž zanikají cesty a intravilány obcí jsou nevkusně poznamenány všudepřítomnou komercí, si člověk uvědomuje, jak rychle ke změnám dochází, jak málo se dokumentují zanikající památky.

Kreslířské dokumentační dílo Josefa V. Scheybala je jistotou, že si příští generace budou moci utvořit představu o tom, jak vypadala krajina a sídla, které budovali a s bolestí v srdci opouštěli jejich dávní předci, Češi i Němci.

PhDr. Jana Scheybalová

Křížová cesta ve Frýdlantu

V dobách, kdy byla ještě Křížová cesta udržovaná, slavil se počátkem léta velký katolický svátek „Boží tělo“. V tento den se z kostela vynášely dřevěné sochy světců a další církevní atributy. K tomu hrála hudba ponuré marše a seřazený průvod se odebral na Křížový vrch. Tam se průvod u každého pomníku zastavil, aby si připomenul jednotlivá utrpení Ježíše Krista na jeho poslední cestě na horu Kalvárii, kde byl posléze ukřižován.

Atmosféru této události zpestřovala střelba z hmoždířů. Křížový vrch byl po staletí znám jako „Kalvarienberg“. Kdy přesně vznikla Křížová cesta není známo, ale pravděpodobně to bylo při rekatolizaci po třicetileté válce.

foto: Lada Rezac

V době působení děkana frýdlantské farnosti magistra filozofie Johanna Fridricha Laubnera, který se významně přičinil o vylepšení Křížové cesty, byla založena 14. července 1737 nadace na její obnovu. Vrchnostenské schválení k tomu dal Filip

foto : Láďa Řezáč

Josef hrabě Gallas. V čele této nadace stáli přední měšťané a to Josef Adalbert Springholz, Johann Heinrich Würfl, Johann Georg Pfeifer a Andreas Vielkind. Do zahájení stavby se shromáždilo 291 zlatých a 28 krejcarů. Celkové vydání na zbudování cesty činilo 199 zlatých a 28 krejcarů. Obrazy s výjevy utrpení Ježíše Krista, které byly na každém zastavení namaloval malíř Führiech. Také byla postavena skalní jeskyně apoštolů Petra a Jana. Kalvárii uzavírala malá klenbovitá stavba, symbolizující „Boží hrob“. Na nejvyšším místě byl roku 1844 postaven kříž na kamenném podstavci s obrazem Nejsvětější Trojice. Uprostřed léta 1898 při silné bouři udeřil blesk do kříže, který praskl a rozpadl se na několik dílů. I obraz byl hodně poškozen. Později byl opraven, ale kamenný monument se již pro jistotu nestavěl.

Informace z osobního archivu fotografa Oldy Jarovského, jako článek pro frýdlantský zpravodaj, získal a upravil

Jiří Pavelka

Křížový vrch o ploše 1,5 ha, kde se křížová cesta nachází, byl 1. 5. 1996 vyhlášen přírodní rezervací. Celá lokalita Křížového vrchu byla převedena z dosavadního vlastníka - Lesy ČR - pod správu města Frýdlantu. Městská rada Frýdlantu uvažuje o celkové obnově křížové cesty.

Láďa Řezáč

Jak se dostal na Bílou skálu u Příchovic kříž

Od roku 2000 jsou různé dohady kdo a proč vztyčil na Bílé skále kříž. Za krátkou dobu - čtyř roků byl několikrát poškozen (uříznut) a vždy znovu vztyčen. Jestli sem patří, nechám na posouzení jiných, ale zastávám názor: „co jsem nestvořil, nebudu ničit“. Při pátrání ohledně vztyčení kříže jsem se dostal až na jednoho přímého účastníka celé akce. Ten mi poslal dopis, který jsem měl založen. Stále se všude přebírá – hlavně v okolních hospůdkách, jak to bylo s tím umístěním kříže, tak jsem se

foto : Láďa Řezáč

rozhodl uveřejnit opis dopisu přímého účastníka.

Lád'a Řezáč

Na Bílé skále ční kříž

Na faře v Příchovicích (jak už je téměř 20 let zvykem) se na Velikonoce sjíždí mládež z celé republiky a někdy dokonce i ze zahraničí. Tak tomu bylo i letos v roce 2000.

Mnozí přijeli už ve středu před Zeleným čtvrtkem a tak se začalo společenství mezi těmito mladými vytvářet už od rána na Zelený čtvrtek.

Mladí se zapojili do příprav na Velikonoce a protože mají hodně fantazie, zrodil se také nápad symbolicky na Velký pátek vztyčit křížek třeba na Bílé skále. Kluci se chopili sekyrek a pily a protože mládí je velkorysé,

z malého křížku, který byl původně v plánu, vznikl z velkých trámů kříž o rozměrech asi 4 x 2,5 m. Sami hoši také zhotovili měděnou tabulku s nápisem :

Ve tři hodiny odpoledne si v místním kostele všichni připomněli umučení a smrt Pána Ježíše rozjímáním křížové cesty, večer byla bohoslužba a potom se asi 150 lidí vydalo na pouť směr Bílá skála. Průvod doprovázelo zapadající slunce, po cestě se modlil růženec nebo se mlčelo (ticho občas proniklo kručením v břiše těch, kdo velkopáteční půst od masa rozšířili na půst od všeho). V nesení kříže se mladí, pro jeho váhu, museli během cesty střídat.

K vrcholku Bílé skály dorazil průvod těsně po západu slunce. Nejsilnější vztyčili kříž a mladí položili ke kříži kamínek (nebo kámen), který si každý nesl jako symbol svých hříchů. Po několika zpěvech se večer zakončil společnou modlitbou. Na faru se těchto 150 mladých vracelo v tichosti až asi o dvanácté. Vracet se skoro nikomu nechtělo, protože to byl opravdu hluboký zážitek.

**VELKÝ PÁTEK
JUBILEJNÍ ROK
L. P. 2000**

Michal

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ HŘBITOVA V HEŘMANICÍCH U FRÝDLANTU V ČECHÁCH

Prvního listopadu 2003 byl v Heřmanicích u Frýdlantu v Čechách na česko-polské hranici vysvěcen historický hřbitov. Byť byl v uplynulých pětadvaceti letech prakticky odsouzený k zániku, z iniciativy předchozího obecního zastupitelstva bylo započato s prvními úpravami. Ty obnášely vyřezání náletových dřevin včetně odstranění pařezů a likvidace plevelného křoví; s odpadem tohoto druhu z plochy hřbitova odjížděly tři desítky plně naložených nákladních aut Tatra.

Při rekonstrukci vnitřní části hřbitova se zpod desetiletých nánosů zeminy vynořovaly německé náhrobky (celkem jich bylo objeveno čtyřicet) a osm oválných keramických destiček z pomníků. Vyhledávání starých náhrobků připomínající detektivní práci se provádí pomocí kovové sondy a s ohledem na dochované zprávy o původním hřbitově se předpokládá, že se ještě v dosud nezrekonstruované části dvacet náhrobků najde. Některé z dosud nalezených pocházejí i z konce 19. století. V této fázi rekonstrukce hřbitova byl také nalezen úlomek pamětní desky s fragmentem osmi jmen českých a německých vojáků padlých v I. světové válce. Deska patřila na kamennou mohylu po léta chátrající před hřbitovní zdí. Po bezvýsledném pátrání po fotografii nebo kresbě pomníku v obecní kronice byl osloven místní podnikatel ohledně výroby nové desky. Ta je vyrobena z pečeného litého

**PAMÁTNÍK
OBĚTEM
I. a II. SVĚTOVÉ VÁLKY**

skla v černé barvě s výše uvedenou textovou částí. Jak řekl starosta obce při jejím odhalování: „... bude zde bezejmenně vzpomínat na všechny oběti první a druhé světové války a místo jako takové bude sloužit ke vzpomínkovým akcím a slavnostem spojeným s kladením věnců.“ Spolu

se starostou byl slavnostnímu odhalení přítomen zástupce Českého svazu bojovníků za svobodu a mnoho obyvatel nejenom z Heřmanic.

Dalším krokem při loňské rekonstrukci heřmanického hřbitova byla obnova obvodové zdi a vstupní brány. V další etapě rekonstrukce bude dána do pořádku hřbitovní část původních německých osídlenců, ozelenění okolní plochy včetně osazení laviček a zbudování malého kostelíku (rozměr cca 12 x 9m); ten by zástupci obce rádi viděli plně funkční v průběhu dvou let.

↳ Informace o rekonstrukci heřmanického hřbitova jsou převzaty z článku p. Adama Pluhaře z Libereckého dne 4.11. 2003.

Hynek Farský

CO MAJÍ SPOLEČNÉHO LIBERECKÉ KYJEVSKÉ NÁMĚSTÍ S ULICÍ ČERVENÉHO ?

Společným jmenovatelem obou zmiňovaných lokalit je jméno štábního strážmistra SNB Rudolfa Červeného. Ten byl mezi prvními, kteří se po skončení II. světové války hlásili do Liberce. Narodil se 22. listopadu 1911 nedaleko Lysé nad Labem. V Liberci byl přidělen do služeb v Rochlici. Zde při obchůzce navečer 15. ledna 1946 zajistil dva německé výrostky, podezřelé z krádeže motocyklu. Při předvádění na strážnici vytáhl jeden ze zajištěných ukrytou pistoli a u nedalekého železničního přejezdu v Rochlici střelil Červeného do týla. Vrah i jeho společník utekli do západního Německa. Strážmistr Červený po převozu do nemocnice zemřel. Dne 19. ledna 1946 byl uspořádán pohřební průvod z nemocnice. Na hranicích města se se zemřelým rozloučil velitel SNB a vedoucí tehdejšího policejního ředitelství v Liberci. Ostatky Červeného byly odvezeny do jeho rodné obce Velánky, kde byly uloženy do rodinného hrobu. Památka Rudolfa Červeného byla uctěna odhalením pamětní desky (viz textová část výše) na domě, kde bývala stanice SNB.

↳ a vzájemná spojitost zmiňovaných lokalit ?

Kyjevské náměstí - místo vraždy Rudolfa Červeného

- umístění pamětní desky na domě bývalé stanice SNB

Ulice Červeného - pojmenována na počest Rudolfa Červeného, jedné z obětí německého vzdoru bezprostředně po II. světové válce.

Prameny: Liberečtí občané v názvech ulic

Hynek Farský

KOSTELÍK V KOŘENOVĚ

Každého, kdo na své cestě do Krkonoš po mezinárodní silnici E-65 projíždí obcí Kořenov, upoutá silueta osmiboké stavby, která o sobě každé prázdninové nedělní odpoledne dává vědět svým malým zvonem.

Kaplička ze dřevem hrazeného zdiva, kterou si v létě roku 1909 svépomocí a za darované peníze postavili chudí příslušníci luteránského evangelického protestantského sboru, se o dva roky později dočkala i hřbitova, kam se ovšem smělo pohřbívat až od roku 1913.

Po druhé světové válce připadla kořenovská kaple Jednotě bratrské a po její úpravě roku 1956 se zde každou neděli odpoledne v prázdninových měsících konají prosté ekumenické bohoslužby za účasti příslušníků různých křesťanských církví, hlavně rekreatantů. Přestože kostelík řadu let umožňoval každému přístup, vzácná olejomalba Ukřižovaného Ježíše Krista (ještě z dob výstavby) stále visela

na předním místě. Až v červenci 1993 se kdosi vloupal do kaple zadními dveřmi, obraz odborně vyňal z rámu a odcizil.

Za povšimnutí stojí i fakt, že v rakouském Vorarlbergu, poblíž kostela svatého Šebestiána v Rosenstraße, se nachází přesná kopie této kořenovské kapličky, postavená v letech 1930 - 1931 podle plánů Otto Barninga.

Severočeský deník, 2. července 1995

pro SD Václav Jelínek

INFORMAČNÍ TABULE

Během loňského roku byly na Viniční cestě instalovány informační tabule. Na jedné z nich při zastavení u Hausmannovi smrti je i zmínka o Emilovi Novákovi a našem spolku Patron.

Láďa Řezáč

LIBERECKÁ VÝŠINA

Rozhledny se dříve stavěly nejen v horách, ale i v blízkosti měst. Mělo to umožnit méně zdatným, spíše svátečním výletníkům, aby si bez větší námahy mohli dopřát zážitek z pěkného a dalekého výhledu, a po něm se ještě občerstvit v přilehlé restauraci.

K takovým stavbám patří i známá Liberecká výšina. Textilní magnát Heinrich Liebig chtěl mít blízko Liberce vlastní pozoruhodnou dominantu, a tak jeho přání splnil norimberský architekt Schmitz téměř dokonale. V letech 1900 - 1901

podle svého projektu vystavěl na samém úpatí Jizerských hor 25 metrů vysokou vyhlídkovou věž s restaurační budovou. Celé stavbě dal historizující vzhled, připomínající starobylý hrad. Pro ten účel bylo použito starých kameňů, omítka dostala záměrně ošedlou patinu, a na střechy byly položeny většinou zčernalé tašky, dovezené z jednoho zbouraného středověkého domu v Norimberku. Atmosféru hradu dotvářely hradby se střílnami a věžičkami, impozantní brána s padacím mostem, a zejména stylové interiéry restaurace, kde nechyběly četné lovecké salónky a vinárna, zásobená vybranými víny.

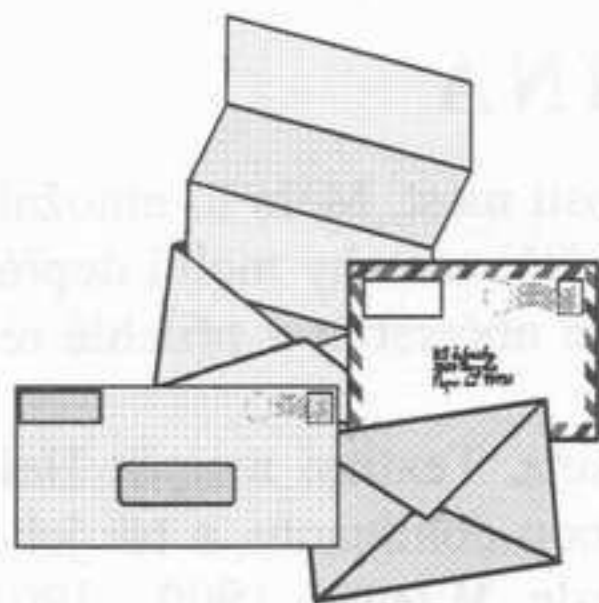
Podle svého majitele nesl objekt nejprve název Heinrichswarte. Později byl, na počest německého císaře přejmenován na Hohenhabsburg. Po smrti

Heinricha Liebiga jej předala jeho rodina spolku pro Ještěd a Jizerské hory, a od té doby se jmenuje Liebigova výšina. Svému účelu slouží dodnes. Nešetrná rekonstrukce v 60. letech pozměnila původní romantický vzhled celé stavby, ale ta stále zůstává vděčným cílem pro naše výlety. Z vyhlídkové věže můžeme spatřit Liberec a celou liberecko - žitavskou kotlinu téměř z ptáčích perspektivy.

Jak původně Liberecká výšina vypadala, dokumentuje připojená reprodukce staré pohlednice z roku 1902. Tehdy bylo okolí rozhledny zcela holé, kdežto dnes je pokrývá hustý les.

Severočeský deník, 16. března 1996

Petr Kutrin

Z došlé korespondence

Vážení přátelé!

Konečně se dostávám k tomu, že vrátím do spolkového archivu fotografii pomníku na Tongruudu. Omlouvám se za velké zpoždění. Co se týče mého bádání, prohledal jsem se svým detektorem kovů v létě celé okolí, našli jsme ještě pár úlomků. Po sestavení tvoří cca 1/4 celé desky. Pan Fousek, znalec Frýdlantska, chodí rád do hospody, tak s ním dám řeč.

Mrzí mě, že jsem se letos neúčastnil žádného společného podniku. Jsem dost pracovně vytížen.

Jen tak bych se rád podělil o zážitek ze dne, kdy se letos konala Kristiánovská pout. Bylo zrovna krásné počasí, vyrazil jsem do hor. U přehrady na Kamenici jsem byl velice zaskočen nezvyklým, obrovským počtem cyklistů všude kolem. Proto jsem byl rád, když jsem za Chatou věčného mlčení sešel ze značené cesty do samoty u Zimmermannova pomníčku. Dlouho jsem v tom koutě nebyl. Po překročení potoka jsem spoléhal spíš na štěstí. Litoval jsem, že jsem se líp nepřípravil čtením Patronu. Nedávno tam přeci vyšel článek i s plánkem.

Nechci to protahovat, znáte to všichni. Bloudění, padání, oči na stopkách, nohy zapadající do bažiny... Místa, která něco připomínají, ovšem bez pomníčku. Mledal jsem hodinu, už se chci obrátit zpátky k cestě. Najednou zaslechnu hlasy. Vydám se tím směrem, hlasy sílily. Po chvíli vidím posedávat v zarostlém vývratu tři postavy, vesele se smějící. Dvě ženy a postarší pán. Zahlédli mě, pozdravili...

Pán, člen spolku Patron, se svým ženským doprovodem se vraceli z poutě a zde, uprostřed lesa se posilovali lahvičkou Myslivce před hledáním Zimmermanna. Dostal jsem plecháček na zahřátí, prohodili jsme pár slov o horách. Poté už tvoříme rojnici, a to by bylo, aby pomníčku nebylo! Mám za to, že ten den byl balvan s deskou někde na opravě, protože jsme nenašli nic. Myslivec mi ale pořádně stoupl do hlavy, kolegovi viditelně taky. Hledání jsme museli vzdát. Dodnes se v duchu ptám, jak se asi dostali domů.

Píšu to proto, že potkat veselé kolegy pomníčkáře v hustém lese se mi často nestává. Obraz svačící společnosti mi v tu chvíli přišel jak ze starých fotek. Hlavně poté, co jsem později spatřil ty davy na Kristiánově. Tímto je všechny zdravím a děkuji za kořaličku.

Ještě jedna věc. Rád bych věděl, zda by někdo z kolegů neměl nějakou podrobnost k události, ke které došlo 21. 4. 1757, kdy se v bitvě u Liberce střetla pruská s rakouskou armádou. Tato bitva vznikla v rámci tzv. „Sedmileté války“ 1756 - 63, kdy vojsko pruského krále Fridricha II. upadla do Čech. Mělo tu (snad někde u Ostašova?) zahynout na 1800 vojáků. Rád bych věděl, zda ve starých tiscích existuje podrobnější popis události, či zda se dochovala památka s tím související, boží muka atp... Díky.

Přeji Vám všem šťastný nový rok 2004.

Jan Kalenda, Praha

Ahoj Lád'ó,

S chutí jsem si přečetl poslední vydání PATRONU a mám jednu upřesňující informaci k článku Leoše Macha ze str. 9-10. Pamětní kámen na Weberově vrchu u Dolní Oldříše nebyl odhalen k příležitosti návštěvy Josefa II., ale k výročí 60ti letého panování císaře Franze Josefa I., viz článek níže.

Friedländer Zeitung 13. Juni 1908.

Niederullersdorf. (Aus der Gemeindestube.) Aus Anlaß des 60jährigen Regierungsjubiläums Sr. Majestät des Kaisers hat die Gemeindevertretung in der am 4. Juni abgehaltenen Sitzung beschlossen, auf der unter dem Ortsnamen Webers Berg bekannten Anhöhe, eine Gedenktafel zu enthüllen. Der Besitzer des Grundstückes, Herr Ferdinand Weber, hat bereits in diesem Frühjahr mit der Schaffung einer Anlage begonnen, die nach entsprechender Ausgestaltung eine Zierde des Ortes werden dürfte. Da man von genannter Anhöhe eine wirklich großartige Fernsicht auf das Isergebirge, das Lausitzer Bergland und nach Schlesien genießt, hat eine Vereinigung, welche die Hebung des Fremdenverkehrs anstrebt, beschlossen einen Aussichtsturm zu errichten.

Bylo by dobré to předat Herbertu Endlerovi aby to použil do připravovaného seznamu pomníčků a památek. Jsem připraven pomoci při tvorbě seznamu a upřesnit některé další pomníčky, které jsou v seznamu pana Švajdy označeny jako neznámého původu.

S pozdravem Günter Menzel

Máme to zapotřebí?

Tak nám zase uplynulo čtvrt roku. Zaznamenal jsem to ve chvíli, kdy se mi v poštovní schránce objevilo nové, čtvrté číslo čtvrtletníku Patron. Je to pro mne vždycky radostná událost, tedy to nové číslo Patronu. Vždycky na těch několika stránkách najdu něco zajímavého a pro mne poučného.

I tentokrát jsem v informacích nedočkavě zalistoval a zastavil se hned na začátku. Jsou tu popisovány životní osudy Otto Intzeho, velkého stavitele přehrad. Před časem jsem působení tajného rady v našem regionu věnoval hodně času a úsilí. Začetl jsem se a hned poznávám důvěrně známé události a jsem potěšen, že někdo čerpal z mých materiálů. Moje potěšení ale záhy skončilo, to když jsem dočetl až na konec. Pod článkem je podepsán coby autor Hynek Farský.

Sáhl jsem do knihovny po knížce Přehrada v klínu hor, na které jsem pracoval téměř celý rok 2000. A skutečně jsem se nespletl: zmíněný pán opsal slovo od slova z textu stran 18 a 20 zmíněné knihy a neváhal se pod ně podepsat jako „autor“.

Jak je patrné, pojmy jako ochrana autorských práv, či autorská etika nebo základní slušnost, nemusí být pro každého samozřejmostí. Pomíjím skutečnost, že ochrany autorských práv se lze příslušnými způsoby domáhat. Ne, nemám nic takového v úmyslu...

Jsem rovněž členem spolku Patron (byť jen pasivním) a mezi jeho členy mám řadu přátel a známých. Víím, že mezi „Patrony“ je celá řada výborných specialistů

a opravdových znalců našich hor. A proto si kladu otázky: „Má náš spolek zapotřebí, aby se prezentoval takovým hloupým způsobem? Potřebuje publikovat plagiáty?“

Jsem z hloubi duše přesvědčen, že nikoliv.

Otokar Simm

*... Hynek Farský s použitím materiálů p. Otokara Simma z knihy Přehrada v klínu hor.

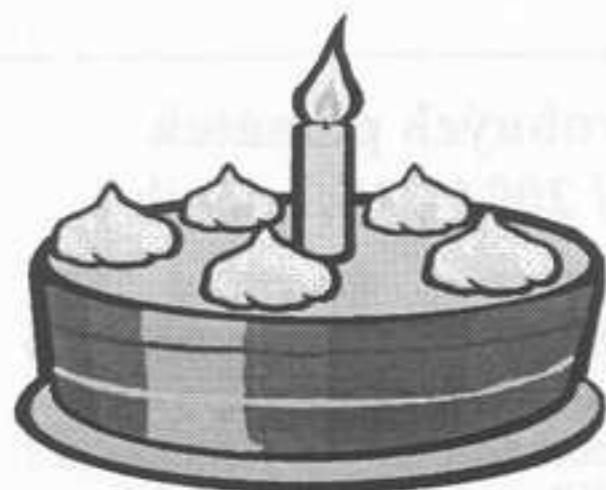
↳ takto nebo nějak podobně měla vypadat tečka za článkem s tematikou dr. Otto Intze v občasníku Patron 4/2003 na str. 4. Leč se tak nestalo a spoluautor knihy Přehrada v klínu hor po přečtení Patrona poznal svůj rukopis s cizím podpisem. Po upozornění ze strany p. Řezáče o existenci dopisu s uváděním autorství na pravou míru jsem 9. 1. 2004 p. Simma telefonicky kontaktoval. V rozhovoru jsem ho ubezpečil, že vůbec nešlo o přisvojení si Intzeho životopisu ze zjištěných důvodů a ve zlém úmyslu, ale z důvodů uvedených ve vzájemném telefonickém rozhovoru. Závěrem jsem se panu Simmovi omluvil s tím, že vysvětlení vzniklé situace bude uveřejněno v následujícím čísle zpravodaje Patron. Tímto se panu Otokaru Simmovi za nastalou situaci a vzniklou škodu omlouvám ještě jednou.

Hynek Farský

Ze života spolku

Před schůzí výboru ve čtvrtek 8. ledna 2004 proběhlo pravidelné měsíční setkání členů spolku s promítáním filmu studentů p. Špidly a Olhy z FAMU o drobných památkách v Jizerských horách a video filmu L. Řezáče o otevření nové rozhledny na Smrku. Pan Řezáč přebíral od p. Špidly a Olhy video kazetu s filmem a předal jim CD-R s foto snímky z natáčení filmu. Setkání se zúčastnilo 22 členů.

Společenská rubrika

Životní jubilea

- v dubnu: 30 let - Jan Valenta

I dalším, kteří oslaví své narozeniny:

- v dubnu: Vojtěch Basl, Jiří Bažant, Kateřina Kuhnová, Jana Scheybalová, Jiří Šourek, Michal Vrbata

- v květnu: Zdeněk Bláha, Herbert Endler, René Hauer, Josef Ježek, Leoš Mach, Karel Nádeník, Martin Purm, Stanislav Zajíc

přejeme hodně zdraví, štěstí, spokojenosti a hodně sil do další práce.
Spolkový výbor

OBSAH VYDÁNÍ Patron 1 / 2004

Pozvání na výpravu k pamětní tabulce Emila Nováka	2
Pozvánka na výroční schůzi	2
Jarní výlet pro Patron (Hodkovicko)	2
Christ a Hirt na Haumbergu	3
Josef V. Scheybal	3
Křížová cesta ve Frýdlantu	6
Jak se dostal na Bílou skálu u Příchovic kříž	7
Na Bílé skále ční kříž	8
Zmrtvýchvstání hřbitova v Heřmanicích u Frýdlantu v Čechách	9
Co mají společného liberecké Kyjevské náměstí s ulicí Červeného ?	10
Kostelík v Kořenově	10
Informační tabule	11
Liberecká výšina	11
Z došlé korespondence	12
Weberův vrch u Dolní Oldříše	13
Máme to zapotřebí	14
Ze života spolku	15
Společenská rubrika	16

Patron

**Informace přátel drobných památek
Jizerských hor č. 1 / 2004 (15. ročník)**

Vydává: Spolek přátel drobných památek Jizerských hor, Sportovní 555, 468 41 Tanvald, IČO-64669807, bankovní spojení ČSOB Jablonec nad Nisou, č. ú. 505 378 463 / 0300, šéfredaktor: Jiří Šourek, vychází čtvrtletně, povoleno OkÚ - Jbc - 941 / 34, výtisk je neprodejný a slouží výhradně pro vnitřní potřebu sdružení a jeho členů ! Vychází v březnu 2004, příspěvky, články a fotografie do dalšího vydání zašlete nejpozději do konce dubna 2004 !